

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Lenky Matyášové a soudců JUDr. Jakuba Camrdy a JUDr. Tomáše Langáška v právní věci žalobce: **A. B.**, zastoupený Mgr. Luisem Velázquezem, advokátem se sídlem Za Poříčskou bránou 390/18, Praha, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 24. 6. 2019, č. j. 4 Az 14/2019 - 24, o návrhu žalobce na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti,

t a k t o :

Kasační stížnosti **se p ř i z n á v á** odkladný účinek.

O d ů v o d n ě n í :

[1] Rozhodnutím žalovaného ze dne 25. 2. 2019, č. j. OAM-15/ZA-ZA11-ZA19-2019, byla žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany shledána nepřipustnou podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a řízení ve věci mezinárodní ochrany bylo dle § 25 písm. i) zákona o azylu zastaveno.

[2] Žalobce následně podal proti rozhodnutí žalovaného žalobu k Městskému soudu v Praze (dále jen „městský soud“), který ji rozsudkem ze dne 24. 6. 2019, č. j. 4 Az 14/2019 - 24, zamítl.

[3] Žalobce (dále jen „stěžovatel“) nyní proti rozsudku městského soudu brojí kasační stížností spolu s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti podle § 107 zákona č. 50/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“).

[4] Návrh na přiznání odkladného účinku stěžovatel podal, jelikož se domnívá, že by pro něj následky předání do Polska znamenaly nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, přičemž tento postup dle něj zároveň není v rozporu s důležitým veřejným zájmem. Stěžovatel namítá, že v případě jeho předání do Polska by rozhodnutí Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti nemělo prakticky žádné účinky. V situaci, kdy jeho kasační stížnosti nebude odkladný účinek přiznán, mu bude nepřímo upřeno právo na soudní ochranu.

[5] Stěžovatel dále odkazuje na usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 8. 2011, č. j. 5 As 73/2011 – 100, ve kterém bylo mimo jiné vysloveno, že pro výkon stěžovatelova ústavního práva na spravedlivý proces může být nezbytné, aby mohl zůstat na území České republiky do skončení řízení o jeho kasační stížnosti. Stěžovatel také poukazuje na skutečnost, že dle jeho názoru nemůže být předán do Polské republiky, neboť zde dochází k vážným nedostatkům v oblasti azylového řízení, které představují porušení základních lidských práv a svobod, k čemuž odkazuje na zprávy organizace ECRE či zprávu UNHCR. K tomu stěžovatel uvádí taktéž nálezy Ústavního soudu sp. zn. III. ÚS2331/14 ze dne 18. 9. 2014.

[6] Stěžovatel je rovněž přesvědčen, že si správní orgán v napadeném rozhodnutí nevyžádal dostatečné záruky ze strany Polska a rovněž nedostatečně zhodnotil aktuální situaci, a proto nelze vyloučit, že v případě nepřiznání odkladného účinku kasační stížnosti dojde k porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod.

[7] Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že s návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti nesouhlasí, neboť neshledává naplnění některého z důvodů uvedeného v § 73 odst. 2 s. ř. s. Dále žalovaný poukazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 2. 2017, č. j. 6 Azs 324/2016 – 38, dle něž tzv. dublinský systém stojí na předpokladu, že se žadatelem o mezinárodní ochranu se bude zacházet stejně, ať podá žádost v jakémkoliv členském státě. Žalovaný dále zmiňuje rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Azs 17/2018 – 28, dle kterého v případě většiny členských zemí Evropské unie nelze říci, že by zřejmě či alespoň pravděpodobně trpěly systémovými nedostatky. Dle daného rozsudku tedy lze dovodit, že dodržování základních lidských práv členskými státy je vyvratitelná domněnka, přičemž v případě většiny členských zemí tato domněnka vyvrácena nebyla.

[8] Podle § 107 s. ř. s. ve spojení s § 32 odst. 2 a 5 zákona o azylu nemá kasační stížnost v daném případě ze zákona odkladný účinek, Nejvyšší správní soud jej však může na návrh stěžovatele přiznat, přitom se užije přiměřeně § 73 odst. 2 s. ř. s., podle kterého lze přiznat odkladný účinek žalobě, jestliže by výkon nebo jiné právní následky rozhodnutí znamenaly pro žalobce nepoměrně větší újmu, než jaká přiznáním odkladného účinku může vzniknout jiným osobám, a jestliže to nebude v rozporu s důležitým veřejným zájmem.

[9] Je třeba zdůraznit, že přiznání odkladného účinku kasační stížnosti tam, kde kasační stížnost nemá odkladný účinek ze zákona, je mimořádným institutem, kterým Nejvyšší správní soud prolamuje před vlastním rozhodnutím ve věci samé právní účinky pravomocného rozhodnutí krajského soudu, na které je třeba hledět jako na zákonné a věcně správné, dokud není případně jako celek zákonným postupem zrušeno. Přiznání odkladného účinku proto musí být vyhrazeno pouze pro případy, které zákonodárce vyjádřil v § 73 odst. 2 s. ř. s.

[10] Po zhodnocení okolností projednávané věci dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že podmínky pro přiznání odkladného účinku kasační stížnosti jsou v daném případě splněny. Nejvyšší správní soud vycházel zejména z předpokladu, že nedojde-li k přiznání odkladného účinku kasační stížnosti, bude stěžovatel v důsledku právních účinků pravomocného rozhodnutí žalovaného nucen opustit území České republiky a vycestovat

pokračování

zpět do Polska, jakožto státu příslušného k posouzení žádosti o mezinárodní ochranu dle čl. 3 Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013, kterým se stanoví kritéria a postupy pro určení členského státu příslušného k posuzování žádosti o mezinárodní ochranu podané státním příslušníkem třetí země nebo osobou bez státní příslušnosti v některém z členských státu (dále jen „dublinkské nařízení“). Stěžovatel se obává, že v takovém případě by mohlo dojít k porušení čl. 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, neboť v Polsku dochází k závažným systémovým nedostatkům v oblasti azylového řízení. Byť městský soud neshledal tuto argumentaci důvodnou, lze předpokládat, že stěžovatel bude zmiňovaná tvrzení uplatňovat i v doplnění své dosud blanketní kasační stížnosti, přičemž nutnost vycestování do Polska, které je dle žalobou napadeného rozhodnutí státem příslušným k posuzování stěžovatelovy žádosti o mezinárodní ochranu, před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti by v podstatě znemožnilo přezkoumání závěrů městského soudu Nejvyšším správním soudem, resp. učinilo by jeho budoucí meritorní rozhodnutí do značné míry akademickým.

[11] Navíc lze konstatovat, že i pro řádný výkon práva stěžovatele na spravedlivý proces může být podstatné, aby mohl setrvat na území České republiky do skončení řízení o kasační stížnosti. Byť je stěžovatel v tomto řízení v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupen jemu ustanoveným advokátem, náleží k právu na spravedlivý proces i právo účastníka vystupovat v tomto řízení osobně, být v kontaktu se svým zástupcem, udělovat mu pokyny pro výkon zastoupení, poskytovat mu potřebnou součinnost atd. V případě stěžovateli hrozícímu vycestování z území České republiky nelze vyloučit, že by efektivní výkon zmiňovaných práv pro něj mohl být v důsledku tohoto přemístění komplikovaný, zvláště pak za situace, kdy mu zdejší soud usnesením ze dne 15. 7. 2019, č. j. 5 Azs 252/2019 – 9, uložil, aby ve lhůtě jednoho měsíce od doručení tohoto usnesení doplnil blanketní kasační stížnost, což může jen stěží učinit jinak, než právě ve spolupráci s ustanoveným zástupcem. Nejvyšší správní soud proto shledává možnou újmu na výkonu práva stěžovatele na spravedlivý proces v důsledku nutného vycestování z území České republiky před rozhodnutím Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti.

[12] Nejvyšší správní soud neshledal ani skutečnosti, pro které by přiznání odkladného účinku bylo v rozporu s důležitým veřejným zájmem. K otázce možného rozporu s důležitým veřejným zájmem se Nejvyšší správní soud již vyjádřil v usnesení ze dne 19. 11. 2014, č. j. 1 Azs 160/2014 – 25, když dospěl k závěru, že „[p]okud jde o možný rozpor s důležitým veřejným zájmem, je opět nutné poměřit na jedné straně újmu hrozící stěžovateli v případě nepřiznání odkladného účinku, a na straně druhé důležité zájmy společnosti. Pro zamítnutí návrhu přitom nepostačuje pouze existence kolidujícího veřejného zájmu, jak by se mohlo zdát z doslovného výkladu § 73 odst. 2 s. ř. s. Toto ustanovení nutno vykládat ústavně konformním způsobem, a proto je třeba za pomoci testu proporcionality vážit intenzitu hrozícího zásahu do základního práva svědčícího žalobci s intenzitou narušení veřejného zájmu (srov. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 6. 8. 2008, č. j. 5 As 17/2008 – 131, č. 1698/2008 Sb. NSS)“. S ohledem na nutnost vycestování z České republiky stojí v daném případě proti újmě, která hrozí stěžovateli, riziko narušení veřejného zájmu jen nízké nebo maximálně mírné intenzity. Rozhodnutí o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti je totiž rozhodnutím prozatímní povahy, a tedy pouze dočasně oddaluje nutnost vycestování stěžovatele z České republiky, pokud by byla kasační stížnost stěžovatele zamítnuta.

[13] Z uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud podle § 107 ve spojení s § 73 odst. 2 až 4 s. ř. s. přiznal kasační stížnosti odkladný účinek, což vyvolává právní následky stanovené v § 78b zákona o azylu.

[14] Přiznáním odkladného účinku kasační stížnosti přitom Nejvyšší správní soud nijak nepředjímá své budoucí rozhodnutí o věci samé.

P o u č e n í :

Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné (§ 53 odst. 3, § 120 s. ř. s.).

V Brně dne 7. srpna 2019

JUDr. Lenka Matyášová
předsedkyně senátu